

A kohéziós politika alkalmazkodása a jövőbeli kihívásokhoz Franciaországban

Jacques Mézard, a területi kohézióért felelős franciaországi miniszter a kohéziós politika múltjának, jelenének és jövőjének relevanciájáról és a szükséges változtatásokról, amelyek a Franciaországot és az EU egészét érintő kihívásokra adott válaszokhoz szükségesek 2020 után.

A Jacques Delors vezetése alatt 1988-ban megfogalmazott és végrehajtott kohéziós politika idén 30 éves. Az évek során folyamatosan alkalmazkodott az új trendekhez, miközben hű maradt eredeti alapelveihez: a leginkább hátrányos helyzetű régiók támogatása, a többéves programozás, stratégiaileg célzott beruházások, valamint a regionális és helyi partnerek bevonása. Szükséges volt-e, hogy hű maradjon ezekhez az alapelvekhez az egész időszakban? És vajon relevánsak-e még ezek?

A kohéziós politika az európai projekt egyik építőköve, mivel a különböző régiók közötti szakadék megszüntetése a Római Szerződés preambulumban megjelenő alapelv. Ez a szakpolitika az elsődleges európai beruházási politika, és néhány kiemelkedő sikert tudhat magáénak. Segített az új tagállamoknak a gazdasági felzárkózás felgyorsításában, valamint támogatta a beruházásokat a válság idején. A kohéziós politika inkluzív és dinamikus fejlesztési politika is, amely konkrét nehézségekkel küzdő területeknek nyújt segítséget abban, hogy jobban kihasználják erősségeiket az egységes

piacon és a globalizált világban egyaránt. Annak érdekében, hogy a kohéziós politika által képviselt dinamika továbbra is valóban mindenkit megszólítson, jelentős módosításokra és akár átdolgozásokra is szükség van, különböző okok miatt:

- gazdasági – Európának termelékeny és jelentősen átalakított régiókra van szüksége a fenntarthatóság biztosítása érdekében;
- társadalmi – a kohéziós politika társadalmi kohéziójának ereje és humántőkéjének minősége stratégiai tényezőkké válnak; valamint
- politikai – fennáll a kontinensre kiterjedő társadalmi töredezettség kockázata.

A vita középpontjában a kohéziós politika 2020 utáni költségvetése áll. Mit gondol, hol tartunk ma a vitában, és milyen elvárásai vannak?

A francia hatóságok támogatják a „proaktív költségvetést egy szuverén Európa számára, amely garantálja biztonságunkat, és felkészül a fiatal európaiak jövőjére” – azaz egy méltányosabb és kiszámíthatóbb költségvetést szeretnének.

Megerősítették a kohéziós politika iránti támogatásukat, valamint a szakpolitika mélyreható reformja iránti óhajukat. A jelenlegi területi kihívások jobb kezelése érdekében azt szeretnénk, ha a kohéziós politika pontosabb fókusszal rendelkezne, valamint ha nagyobb társadalmi és pénzügyi konvergencia irányítaná. Franciaország számára egy erős Európa az egyetlen értelmes lehetőség annak érdekében, hogy a jövőben teljes mértékben védelmezhesük, megvédhesük és támogathassuk polgárainkat a globalizált világban.

A jelenlegi programok milyen mértékben segítik elő a francia gazdaság ösztönzését? Milyen konkrét eredményekre számít a jelenlegi, 2014–2020-as programozási időszak végéig?

A francia gazdaság nem költségalapú versenyképességének egyik legfontosabb hajtóereje az innováció. A K+F beruházások intenzitása a válság óta lelassult, és kétségtelenül szükség van ennek újbóli ösztönzésére az ágazatok versenyképességének megerősítése, valamint bizonyos régiók lemaradásának megaka-

» Franciaország számára egy erős Európa az egyetlen értelmes lehetőség annak érdekében, hogy a jövőben teljes mértékben védelmezhesük, megvédezhessük és támogathassuk polgárainkat a globalizált világban. »

dályozása érdekében. A francia gazdaság vonzerejének egyik másik létfontosságú dimenziója a befektetési környezet stabilitása és a társadalmi kohézió, amelyhez az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) is hozzájárulnak. Ezek beruházási kerete, amely a strukturált befektetéseknek kedvez és garanciákat nyújt, ugyancsak hozzájárul a beruházás biztonságosságához.

Az esb-alapok hatása a területeken azonban az alapok összegétől függ. Ezenkívül pedig az utólagos értékelési időszakban megállapítható az alapok pozitív hatása a francia régiókban a válság idején. Ugyanakkor nincs elegendő perspektívánk a jelenlegi programozás gazdasági hatásának illusz-

trálására. Az esb-alapok tulajdonképpen ritkán működnek elszigetelten. Ami a konkrétumokat illeti, reméljük, hogy ezek az alapok lehetővé teszik a K+F kiadások arányának növelését Franciaországban, egyúttal csökkentve a francia régiók közötti szakadékokat az innováció, valamint a foglalkoztatás és képzés tekintetében.

Mezőgazdasági miniszter volt, most pedig a területi kohézióért felelős miniszterként dolgozik. Egyetért azzal, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapot (EREA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapot (EMVA) arra kellene használni a jövőben (2020 után), hogy szorosabban együttműködjenek a vidéki

területeken, például a széles sávú rendszerek kiépítésében? Ha egyetlen alap létrehozása nem bizonyult megfelelő megoldásnak, nem kellene integráltabb közös beavatkozási módszereket keresni, különösen az egyszerűsítés érdekében?

Rövid ideig dolgoztam mezőgazdasági miniszterként, de Cantal megye megválasztott képviselőjeként megerősíthetem, hogy a széles sávú rendszerek telepítése elengedhetetlen a vidéki területek gazdasági fejlődéséhez. Ezért következett be az, hogy az ún. France Très Haut Débit (franciaországi nagysebességű hálózat) hálózaton felül számos francia régió európai alapokat használt fel a rendszer telepítésének felgyorsítására.

Száloptikás hálózat telepítése – hatalmas beruházás Franciaország regionális infrastruktúrájába.

A komplex kialakítás és a számos prioritás miatt az alapok átláthatósága néha csorbul, és ezt orvosolni kell. A francia hatóságok kifejezték az egyszerűsítéssel szemben támasztott elvárásait, és kezdeményezéseket is javasoltak az európai hatóságoknak. A 2020 utáni időszakban jelentős egyszerűsítésre számítunk, amely a különböző alapokat irányító szabályok jobb harmonizációját teszi szükségessé.

Különösen három pontban kell viszonylag ébernek lennünk, és biztosítanunk kell a kedvezményezettek jogbiztonságát, a javaslatok műszaki megvalósíthatóságát, valamint azt, hogy az közösségi szinten történő egyszerűsítés ne növelje a nemzeti szintű szabályozási követelményeket.

A 2014–2020-as időszakban Franciaország az EREFA-alapok kezelésének felelősségét a prefektúrákról a régiókra (regionális tanácsokra) ruházta át. Milyen tanulságokat vontak le ebből? Véleménye szerint

milyen hatással járt ez az állam koordinációs szerepére?

A jelenlegi programozási időszak minden érintett fél számára kihívást jelentett. A mostani programozási ciklusban a régióknak kettős kihívással kellett megküzdeniük: a programok irányításának végrehajtásával, amelynek rendkívüli összetettsége mindenki számára ismert, valamint a francia régiók többségét érintő összeolvadás irányításával. Az irányító hatóságok általában véve rendkívüli professzionalizmusról tettek bizonyosságot ezen új felelőségek tekintetében. Ami a koordináló hatóságokat illeti, az ő feladatuk volt az irányító hatóságok műszaki és jogszabályi támogatása számos témakörben, technikai szakértelem nyújtása a minisztériumok közötti munkában, valamint a nemzeti álláspontok hangsúlyozása a régiókkal és az európai intézményekkel történő párbeszéd során.

Az esb-alapok irányítása köré felépített, az állam és a régiók közötti párbeszéd

és együttműködésen alapuló rendszer természetesen tovább tökéletesíthető, ugyanakkor bárki bármit mond, igenis működik, és általában kielégítő eredményeket nyújt.

A francia legkülső régiók (DOM) számos kihívással néznek szembe: ilyenek a távoli fekvés, a szigetjelleg és a kedvezőtlen domborzat. Megfelelő válasz-e ezekre a kihívásokra a külön juttatások nyújtása? Nem kellene-e az EU által adott válasznak még „strukturáltabbnak” lennie azzal, hogy mélyrehatóbban és fenntarthatóbb módon támogatja az EREFA-t és az Európai Szociális Alapot is? Melyek lesznek a francia prioritások a következő tárgyalások során a legkülső régiók specifikusságainak figyelembevételével?

A legkülső régiók lehetőséget jelentenek az Európai Unió számára. Korlátaik és kihívásaik valóban számosak, és a különböző legkülső régiók helyzete eltérő. A legkülső régiók azonban olyan egyedi

Kilátás egy háztetőről Clermont-Ferrand városára az impozáns Puy de Dôme hegygel a háttérben.

Anne-Laure Morel a legkülső régióknak számító Réunionban lévő Torskal startup tulajdonosa.

potenciállal és erőforrásokkal rendelkeznek, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a jövő gazdaságának stratégiai ágazataihoz (zöld gazdaság, kék gazdaság vagy akár űrgazdaság). Ezeket az eszközöket sajnos nem használják ki eléggé.

A kohéziós politika és az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) az eszközök változatos választékát nyújtják. A legkülső régióknak nyújtott külön juttatás ezek egyike. Ebben az összefüggésben – a legkülső régiók jelentős helyi igényeit szem előtt tartva – a lehető leggyorsabban szeretnénk előrehaladást elérni a mezőgazdasághoz, a halászatához, a hulladék-gazdálkodáshoz, a képzéshez és ifjúsághoz, az ezen területekről és a területek között történő mobilitáshoz, valamint a kereskedelmi megállapodásokhoz kapcsolódó kulcsfontosságú kérdések tekintetében. Az Assises des Outre-mer keretén belül kezdeményezett konzultációkat követően ebben az összefüggésben az

érdekelte felek jövő tavasszal innovatív, strukturális és munkahelyteremtő projekteket javasolnak, és megkapják a kormányzat támogatását.

Ön Cantal (Auvergne-Rhône-Alpes régió megyéje) megválasztott képviselője. Jelentős hatása volt-e a kohéziós politikának erre a területre? Kiemelne néhány projektet, amelyek különösen hasznosak voltak a polgárok számára?

Az Európai Unió kohéziós politikája összetett, de minden terület számára valódi lehetőséget jelent: a kontinentális Franciaország regionális beruházásaiban az európai alapok aránya átlagosan 20 %, Auvergne esetében pedig – az a régió, ahonnan én jövök – ez az arány eléri a 76%-ot. Elmondhatom tehát, hogy ez a szakpolitika létfontosságú azon tisztviselők számára, akik a régióban strukturális projektek mentén szeretnék mozgósítani a befektetőket! Az agráripárterén például

az ERFA összesen 150 000 EUR összegű támogatást nyújtott a BIOVITIS által vezetett, MOPAD¹ elnevezésű K+F projektnek, amely mikroorganizmusok használatát javasolja a búzát érintő betegségek ellen. Az ERFA ezenkívül a mikro-, kis- és középvállalkozások számára együttműködési terek fejlesztését is támogatta, például Murat-ban (195 000 EUR) és Salers-ben (150 000 EUR). ■

1) Micro-Organismes Pour une Agriculture Durable [Mikroorganizmusok a fenntartható mezőgazdaságért].